

El Cos com a Arxiu Cultural

Codi: 107005

Crèdits: 6

2025/2026

Titulació	Tipus	Curs
Estudis Socioculturals de Gènere	OP	3
Estudis Socioculturals de Gènere	OP	4

Professor/a de contacte

Nom: Maria Angeles Torras Frances

Correu electrònic: meri.torras@uab.cat

Equip docent

Constanza Andrea Ternicier Espinosa

Alicia Fernández Gallego Casilda

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No n'hi ha.

Objectius

El cos és un element clau en les propostes d'anàlisi des del gènere (i les seves interseccionalitats), i ha estat protagonista d'algunes de les inflexions més radicals en les genealogies feministes. El propòsit d'aquesta assignatura és prendre en consideració el cos com un text-arxiu cultural, en un triple sentit del terme *arxiu*: a) com allò que regula el que pot ser dit/entès (Foucault), b) en tant que *somateca*, o lloc d'inscripció dels règims biopolítics (Preciado), i c) en un sentit lat, entès com un dipòsit on es pot rastrejar i documentar una memòria del passat fet present i, en el cas del cos, presència.

Resultats d'aprenentatge

1. CM30 (Competència) Desenvolupar habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un grau d'autonomia alt.
2. KM56 (Coneixement) Distingir les transformacions de les relacions de gènere en la història de la cultura.

3. KM57 (Coneixement) Analitzar de manera crítica els discursos, posant èmfasi en la ideologia i els biaixos etnocènrics i sexistes, presents en manifestacions culturals de diferent índole.
4. SM02 (Coneixement) Utilitzar vocabulari tècnic, específic i d'interpretació propi de les disciplines requerides en un projecte, una presentació o un treball determinat fent ús inclusiu del llenguatge.
5. SM35 (Habilitat) Elaborar un discurs organitzat i correcte, oralment i per escrit, en la llengua corresponent.
6. SM46 (Habilitat) Analitzar interseccionalment les representacions del cos en les produccions culturals i artístiques al llarg de la història.
7. SM47 (Habilitat) Interpretar els béns culturals que posen en relleu els cossos sexuals i les seves manifestacions de gènere.
8. SM50 (Habilitat) Sistematitzar informació de forma autònoma, tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades, etc.) com en informació distribuïda a la xarxa.

Continguts

BLOC I: COS, TEXT I ARXIU

1. Cos i textualitat
2. Els *corpus* textuais
3. L'arxiu encarnat

BLOC II: ARXIS CORPORALS FEMINISTES. ESTUDI DE CASOS

1. Genealogies de la (re)visió: de la mirada a l'ull
2. La disciplina del terror sexual sobre el cos feminitzat
3. El cos com a poder excepcional
4. El cos transhumà i posthumà: dissolució i metamorfosis
5. El mestissatge com a resistència: els cossos frontera
6. Fantasies (post)colonials: el cos com a herència racial
7. El cos arrugat: la retòrica contra l'envelliment

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals amb suport de TIC i debat en gran grup.	25	1	CM30, KM56, KM57, SM02, SM35, SM46, SM47, SM50
Tipus: Supervisades			
Presentacions, recensions o treballs de curs (individuals o en grup) a partir d'una guia per a la seva realització. Tutories.	48	1,92	CM30, KM56, KM57, SM02, SM35, SM46, SM47, SM50

Lectura comprensiva i crítica de textos literaris i teòrics. Realització desquemes, mapes conceptuais i resums.	64	2,56	CM30, KM56, KM57, SM02, SM35, SM46, SM47, SM50
---	----	------	--

L'aprenentatge d'aquesta assignatura per part de l'alumne es distribueix de la manera següent:

- Activitats dirigides (30%). Classes magistrals amb suport de TIC i debat en gran grup.
- Activitats supervisades (25%). Presentacions individuals. Recensions o treballs de curs (individuals o en grup) a partir d'una guia per a la seva realització.
- Activitats autònomes (45%). Lectura comprensiva i crítica de textos literaris i teòrics. Realització d'esquemes, mapes conceptuais i resums.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
EXERCICI A L'AULA 1	25%	2	0,08	CM30, KM56, KM57, SM02, SM35, SM46, SM47, SM50
EXERCICI A L'AULA 2	25%	2	0,08	CM30, KM56, KM57, SM02, SM35, SM46, SM47, SM50
EXERCICI A L'AULA 3	25%	2	0,08	CM30, KM56, KM57, SM02, SM35, SM46, SM47, SM50
REFLEXIÓ I DEBAT A L'AULA	25%	7	0,28	CM30, KM56, KM57, SM02, SM35, SM46, SM47, SM50

L'estudiant:

a) Haurà de fer-se responsable al llarg del curs obligatòriament de preparar un esquema per cada classe, així com fer una breu exposició oral perguiar-ne el debat posterior. Aquest treball es farà en grup i suposa el 25% de la nota final. Aquesta activitat avaluativa no és recuperable.

b) Al llarg del segon bloc, i segons el calendari marcat per les professores, de forma individual haurà de realitzar tres exercicis a l'aula. Cadascun d'aquests exercicis tindrà un valor del 25% de la nota final, pel que els tres junts suposen el 75% de la nota final. Aquests tres exercicis són obligatoris. Si no s'aprova un dels exercicis o no es realitza, s'ha de recuperar.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, etc. La professora vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Avaluació única

Aquells alumnes que s'acullin a l'avaluació única hauràn de fer:

- un examen escrit (50%)
- una prova oral (50%)

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o la professora informará l'alumnat (Moodle) del procediment i la data de revisió de les qualificacions.

Recuperació

S'han de realitzar al menys 2 de les 3 exercicis a l'aula per poder anar a l'examen recuperació.

No evaluable

Si no es proporciona material d'avaluació suficient (al menys 30% de les activitats avaluables), s'obtindrà una qualificació de no evaluable.

En aquesta assignatura, no es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) en cap de les seves fases. Qualsevol treball que inclogui fragments generats amb IA serà considerat una falta d'honestedat acadèmica i comporta que l'activitat s'avalui amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en casos de gravetat.

Bibliografia

Bibliografia orientativa:

Ahmed, Sara, y Javier Sáez. *Fenomenologia Queer: orientaciones, objetos, otros* / Sara Ahmed; traducción de Javier Sáez del Álamo. Primera edición. Barcelona: Bellaterra, 2019.

Foucault, Michel. *Discipline and Punish: The Birth of the Prison*. Trans. Alan Sheridan. 2nd ed. New York: Vintage Books, 1995.

Grosz, Elizabeth. *Volatile Bodies: Toward a Corporeal Feminism*. Bloomington and Indianapolis: Indiana University Press, 1994.

Mulvey, Laura. *Visual and Other Pleasures*. Bloomington and Indianapolis: Indiana University Press, 1989.

Pérez, Aina y Meri Torras (eds.) (2013) "Saberes e poderes do corpo" (dossier monográfico), *Revista Interfaces*, 19/II [ISSN: 1516-0033]

Puar, Jasbir K. "Homonacionalismo Como Mosaico: Viagens Virais, Sexualidades Afetivas." *Revista Lusófona de Estudos Culturais* 3.1 (2015).

_____. *Terrorist Assemblages: Homonationalism in Queer Times* / Jasbir K. Puar. Durham: Duke University Press, 2007.

Pérez, Aina y Meri Torras (eds.) (2013) "Saberes e poderes do corpo" (dossier monográfico), *Revista Interfaces*, 19/II [ISSN: 1516-0033]

Torras, Meri (2020) "Fragilidades del queer-po. *Ese torcido amor*, de Txus García", a *eHumanista / IVITRA*, 17, 42-61 [<https://www.ehumanista.ucsb.edu/ivitra/volume/17>]

_____ (2019) "Cuando el cuerpo de la autora traza la poética emocional del *corpus*. *Un ojo de cristal*, de Miren Agur Meabe", *Extremas. Figuras de la felicidad y la furia en la producción cultural ibérica y iberoamericana del siglo XXI* (Roland Spiller, Aránzazu Calderón Puerta, Katarzyna Moszczyńska-Dürst, eds., Berlin: Peter Lang, 27-46[ISBN: 978-3-631-80621-0]

_____ (2017). "Embodiment (Embodimén)", a *Barbarismos queer y otras esdrújulas* R. Lucas Platero, María Rosón y Esther Ortega (eds.), Barcelona: Edicions Bellaterra, 161-167[ISBN: 978-84-7290-829-1]

Torras, Meri, ed. (2009). *El poder del cuerpo. Antología de poesía femenina contemporánea*, Madrid: Castalia [ISBN 978-84-9740-294-1]

Torras, Meri i Noemí Acedo, eds. (2008). *Encarna(c)iones. Teoría(s) de los cuerpos*, Barcelona: EdiUOC [ISBN 978-84-9788-727-4]

Torras, Meri, ed. (2007) *Cuerpo e identidad. Estudios de género y sexualidad I*, Bellaterra, Edicions UAB.

_____ (2006) *Corporizar el pensamiento. Escrituras y lecturas del cuerpo en la cultura occidental*. Vilagarcía de Arousa, Mirabel [ISBN-10: 84-934841-4-8 y ISBN-13: 978-84-934841-4-9]

_____ (2004) Monográfico "Cuerpos, géneros y tecnologías" *Lectora. Revista de mujeres y textualidad* [<https://revistes.ub.edu/index.php/lectora/issue/view/625>]

La bibliografia específica s'entregarà per a cada tema del curs.

Programari

Campus Virtual MOODLE

Tractament de textos (amb possibilitat de conversió a Word i a pdfs)

Lector de pdfs

Power point o similar.

TEAMS

El software lliure és benvingut, sempre i quan pugui entregar-se els documents en el format demanat.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català/Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català/Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt
